

Nr 4.

Ankom till riksdagens kansli den 25 januari 1923 kl. 12 m.

Utlåtande, angående verkställd granskning av riksdagsbibliotekets styrelse och förvaltning.

Enligt § 4 i den för bankoutskottet gällande instruktion har utskottet granskat riksdagsbibliotekets tillstånd och förvaltning. För sådant ändamål har utskottet tagit kännedom om den av styrelsen för riksdagsbiblioteket till utskottet avlämnade, till riksdagen ställda och härmed överlämnade berättelsen över bibliotekets förvaltning under år 1922 ävensom tagit del av de hos styrelsen under året förda protokoll; och har utskottet därvid icke funnit anledning till erinran.

Utskottet hemställer alltså,

att styrelsen för riksdagsbiblioteket må tillerkännas ansvarsfrihet för förvaltningen av riksdagsbiblioteket under år 1922.

Stockholm den 25 januari 1923.

På bankoutskottets vägnar:

BERNH. ERIKSSON.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

av första kammaren: herrar Öhngren, Waller, Vindahl, Johansson, Berge, Andersson och Lindgren;

av andra kammaren: herrar Eriksson i Grängesberg, Borggren, Winkler, Lovén, Ryberg, Klöö, Olsson och Janson i Kungsör.

Biblioteksstyrelsens årsberättelse 1922.

Till riksdagen.

Jämlikt § 5 i stadgar för riksdagsbiblioteket får biblioteksstyrelsen härmed till bankoutskottet avlämna till riksdagen ställd berättelse över bibliotekets förvaltning under år 1922.

*Allmän
verksamhet.*

Bibliotekets egentliga verksamhet har under året fortgått på sedvanligt sätt. Det har utan inskränkning hållits öppet enligt den i stadgarna för detsamma fastställda tiden.

Biblioteket har under året för sina lånesökande förmedlat lån från följande bibliotek och institutioner: Kungl. biblioteket, kungl. karolinska mediko-kirurgiska institutets bibliotek, kungl. medicinalstyrelsens bibliotek, kungl. vitterhets-, historie- och antikvitetsakademiens bibliotek, riksarkivet, Uppsala universitetsbibliotek, Lunds universitetsbibliotek och Göteborgs stadsbibliotek. I sin tur åter har biblioteket beviljat dylika förmedlingslån till: Kungl. vitterhets-, historie- och antikvitetsakademiens bibliotek, handelshögskolans i Stockholm bibliotek, nobelbiblioteket, redaktionen av Stockholms-tidningen, redaktionen av Svenska dagbladet, Stockholms handelskammare, Stockholms rådhusarkiv, Sveriges industriförbund, tyska legationen, Uppsala universitetsbibliotek, Lunds universitetsbibliotek, Göteborgs stadsbibliotek, Hudiksvalls högre allmänna läroverks bibliotek, Skånes handelskammare, samskolans i Åmål bibliotek samt ett antal utanför Stockholm boende enskilda forskare.

Antalet under året till utlåning framtagna volymer — häri ej inberäknade de ur referensbibliotekets samlingar begagnade — belöper sig till inalles 19,235 volymer. År 1919 var antalet 6,356, år 1920 9,806 samt år 1921 12,082.

Tillväxt.

Bibliotekets tillväxt under det gångna året omfattar 2,422 volymer i 2,047 band. Häri ingå såväl direkta inköp som ock förvärv på bytes- och gåvoväg.

Förvärven genom byte hava huvudsakligen utgjorts av parlamen-

tariskt tryck, officiell statistik, betänkanden och dylikt, i några fall, såsom beträffande utländska icke parlamentariska bibliotek, av litteratur i skilda ämnen.

Från svenska myndigheter och institutioner har biblioteket fått mottaga exemplar av utkommet officiellt och statsunderstött tryck. Från några kommittéer, som under året slutfört sina arbeten, har överlåtelse gjorts av diverse tryckalster.

I egenskap av givare hava dessutom följande in- och utländska korporationer och enskilda ihågkommit biblioteket:

Stockholm. Allmänna försvarsföreningen. Allmänna valmansförbundet. Arbetarinstitutet. Andra nordiska veterinärmötet 1921. Arbetsutskottet för skandinaviska handelsmöten. Belgiska legationen. Frisinnade landsföreningen. Generalstabens krigshistoriska avdelning. Generalstabens litografiska anstalt. A.-B. Göteborgs bank. Handelshögskolan. Konungariket Sveriges stadshypotekskassa. Kungl. biblioteket. Kungl. karolinska mediko-kirurgiska institutet. Kungl. lantbruksakademien. Kungl. medicinalstyrelsen. Kungl. skolöverstyrelsen. Kungl. svenska vetenskapsakademien. Kungl. tekniska högskolans bibliotek. Kungl. veterinärhögskolan. Lifförsäkringsaktiebolaget Thule. Nobelbiblioteket. Redaktionen av Landstormsmannen. Redaktionen av Meddelanden rör. nationernas förbund. Redaktionen av Nordisk försäkringstidskrift. Redaktionen av Nordisk tidskrift i organisation. Redaktionen av Sunt förnuft. Redaktionen av Svensk papperstidning. Redaktionen av Svensk sparbankstidskrift. Redaktionen av Tidskrift för den svenska pensionsförsäkringen. Redaktionen av Tirfing. Riksbanken. Riksdagens interparlamentariska grupp. Skandinaviska kreditaktiebolaget. Stadsfullmäktige. Statens veterinärbakteriologiska anstalt. Stockholms folkskoledirektion. Stockholms handelskammare. Stockholms högskola. Stockholms stads statistiska kontor. A.-B. Stockholmssystemet. Svenska arbetsgivareföreningen. Svenska bryggareföreningen. Svenska fattigvårdsförbundet. Svenska föreningen för industriellt rättsskydd. Svenska försäkringsföreningen. Svenska idoförbundet. Svenska landskommunernas förbund. Svenska läkarsällskapet. Svenska skogsvårdsföreningen. Svenska stadsförbundet. Svenska teknologföreningen. Svenska vattenkraftföreningen. Sveriges allmänna exportförening. Sve-

- riges allmänna hypoteksbank. Sveriges industriförbund.
Sveriges kommunistiska parti. Systembolagsföreningarnas
förtroendenämnd. A.-B. Vin- & spritcentralen.
- Gävle. Handelskammaren.
Huddinge. Redaktionen av Bitidningen.
Karlstad. Handelskammaren.
Linköping. Stiftsbiblioteket.
Lund. Redaktionen av Namn och bygd. Universitetsbiblioteket.
Universitetskansliet.
Sundsvall. Stadsfullmäktige.
Uppsala. Statens institut för rasbiologi. Studentkåren. Universitets-
biblioteket. Universitetskansliet.
Berlin. Verlag für Wiederaufbau und Weltwirtschaft.
Bukarest. Caisse centrale de la coopération.
Caraccas. Ministerio de obras públicas.
Chicago. John Crerar library.
Frankfurt a/Main. Redaktionen av Mondo.
Genève. Société des nations, Bureau international du travail.
Helsingfors. Riksdagsbiblioteket. Socialstyrelsen.
Kristiania. Departementet for sociale saker. Kirke- og undervisnings-
departementet. Riksforsikringsanstalten. Det statistiske
centralbyrå. Stortingets bibliotek. Universitetsbiblioteket.
Köbenhavn. Bureau du conseil permanent international pour l'explora-
tion de la mer. Rigsdagens Bibliotek. Rigsdagens Bureau.
Universitetsbiblioteket.
London. Canadian government offices.
Montevideo. Dirección general de estadística.
Paris. Délégation du gouvernement élu de la république irlandaise.
Prag. Deutsche Völkerbundliga in der tschechoslowakischen Repu-
blik. L'Office de statistique de la république tchécoslovaque.
Rom. Institut international d'agriculture.
Washington. Carnegie Endowment for international peace. Irish diplo-
matic mission. Library of Congress. The American insti-
tute of international law.
Åbo. Åbo akademis bibliotek.
- Fahlerantz, G., v. häradshövding, Boo.
Gyllensvärd, Vilhelm, f. d. registrator, Stockholm.
Gödel, Vilhelm, överbibliotekarie, Stockholm.
Hedén, Gunnar, professor, Stockholm.

Hippel, O., docent, Uppsala.
Höckert, Robert, förste bibliotekarie, Stockholm.
Krause, Georg, expeditionsvakt, Stockholm.
Langenheim, Max, lantbrukskonsulent, Berlin.
Petersens, L. af, överste, Stockholm.
Montgomery, Arthur, professor, Åbo.
Rosen, Carl von, greve, Stockholm.
Schulzenheim, Henrik von, byråchef, Stockholm.
Silverstolpe, G., fil. doktor, Stockholm.
Sydow, C. W. von, docent, Lund.
Säve, Anna, f. Lemchen, Jönköping.
Uppling, M. F., förste sekreterare, Stockholm.
Wikander, J. G., f. d. generalmajor, Stockholm.
Östergren, Aug., statskonsulent, Stockholm.

Av fru Anna Hedin, f. Berlin, Stockholm, har biblioteket fått såsom gåva mottaga ett i ram infattat porträtt av prosten Christian Gissel Berlin, ledamot av prästeståndet vid mitten av 1800-talet. För biblioteket och dess historia har minnet av Berlin sin särskilda betydelse. Genom motion av honom vid 1847 års riksdag var det nämligen, som frågan om inrättandet av ett riksdagens bibliotek och arkiv bragtes på tal.

I sammanhang med den nya löneregleringens genomförande hava tilläggsbestämmelser till avlöningsreglementet för befattningshavare vid riksdagens verk ävensom avlöningsbestämmelser för icke-ordinarie befattningshavare vid riksdagens verk utfärdats av delegerade för riksdagens verk den 17 januari 1922. Över förslag till dessa bestämmelser, utarbetade av lönenämnden för riksdagens verk, hade styrelsen tillfälle att redan den 27 december 1921 avgiva yttrande. En del av Kungl. Maj:t under året utfärdade supplerande bestämmelser till avlöningsreglementet för statens nyreglerade verk hava av riksdag och delegerade förklarats skola i tillämpliga delar gälla även för riksdagens verk.

Likaledes har på grund av den nya löneregleringen och efter förslag av styrelsen riksdagen utfärdat nya stadgar för biblioteket, vilka genom styrelsens försorg utgivits av trycket och sedermera tillställts vissa bibliotek, verk och myndigheter.

Dyrtdistillägg har under året beviljats riksdagsbibliotekets tjänstepersonal i enlighet med de för statens ämbetsverk fastställda normer.

Organisations- och löneförhållanden.

Styrelse och tjänstepersonal.

Inom bibliotekets styrelse och tjänstepersonal hava under det gångna året inga väsentliga förändringar inträffat.

Styrelsen har sammanträtt inalles 13 gånger eller, med undantag av högsommaren, vid pass en gång varje månad.

Beträffande Bibliotekets tjänstepersonal är att anföra följande. Tjänstledighet har åtnjutits av förste bibliotekaren Robert Höckert under inalles 31 dagar och av andre bibliotekarien Erik Winge under 10 dagar. Vid semester eller andra inträffade ledigheter har förste bibliotekarien Robert Höckert uppehållit överbibliotekariens tjänst, andre bibliotekarien Erik Winge varit förordnad såsom förste bibliotekarie och extra befattningshavaren fil. lic. Finn Andreen såsom andre bibliotekarie. Fil. lic. Finn Andreen, som under året varit anställd vid biblioteket såsom extra befattningshavare, har av styrelsen antagits till e. o. tjänsteman med ställning såsom amanuens från och med den 1 januari 1923. Överbibliotekarien Vilhelm Gödel har med nådigt reseunderstöd under semesterledighet studerat den centrala förvaltningens biblioteksväsen i Tyskland och Schweiz. Åt överbibliotekarien har den 7 april meddelats nådigt uppdrag att biträda statens tryckerisakkunnige i dennes åliggande med upprättande av förteckning över statens offentliga utredningar.

Möte mellan chefsbibliotekarierna vid de nordiska riksförsamlingarna.

I sammanhang med det andra allm. nordiska administrativa mötet i Stockholm den 28—30 augusti 1922 ägde en första officiell sammankomst rum mellan chefsbibliotekarierna vid de nordiska riksförsamlingarna i Helsingfors, Kristiania, Köbenhavn och Stockholm. I en år 1920 träffad överenskommelse om vissa bestämmelser rörande samarbetet de nämnda biblioteken emellan hade bland annat framhållits, att bibliotekens föreståndare kunde på vissa mellantider samlas till möte för dryftande av gemensamma angelägenheter. Det var ett förverkligande av denna bestämmelse, som med detta möte avsågs. För dess förhandlingar, över vilka protokoll förts och föreligga, lämnas i en kortfattad redogörelse i Nordisk administrativ Tidsskrift 1922.

Utgivna arbeten.

Genom biblioteket har under året från trycket utgivits *Biblioteksstyrelsens årsberättelse 1921* samt *Stadgar för Riksdagsbiblioteket, fastställda av riksdagen år 1918 med ändringar år 1922*.

Stockholm den 12 januari 1923.

G. THULIN.

SAM. CLASON.

EMIL KRISTENSSON.

VILHELM GÖDEL.